

Opcat-inspektion av Polismyndigheten, polisregion Väst, arresten Lidköping, den 26 mars 2018

Inspektionens genomförande

På uppdrag av JO Cecilia Renfors genomförde föredraganden Lars Olsson tillsammans med föredraganden Eva Fridén (protokollförare) den 26 mars 2018 en förannmäld inspektion av Polismyndigheten, polisregion Väst, arresten Lidköping.

Inspektionen inleddes med att arrestföreståndaren och lokalpolisområdeschefen för västra Skaraborg AA och stationsbefälet BB presenterade verksamheten. Därefter förevisades arrestlokalen. En översiktlig granskning gjordes av bl.a. omhändertagandeblad, tillsynsblad, avvisiteringsblad och blanketter för säkerhetsbedömningar.

Inspektionen avslutades med en genomgång där JO:s medarbetare redogjorde för sina iakttagelser. Vid redogörelsen deltog de som närvarade vid det inledande mötet.

Syftet med inspektionen

Inspektionen är en del av JO:s verksamhet för att förebygga tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av frihetsberövade personer, Opcat-verksamheten. Denna verksamhet har under 2018 ett fokus på transporter av frihetsberövade.

Opcat är den engelska förkortningen av tilläggsprotokollet till FN:s tortyrkonvention (Optional Protocol to the Convention against Torture). Länder som anslutit sig till protokollet har förbundit sig att inrätta ett nationellt besöksorgan som regelbundet besöker platser där personer kan hållas frihetsberövade. I Sverige har JO tilldelats detta uppdrag. Information om JO:s Opcat-verksamhet finns på JO:s webbplats.

JO:s Opcat-enhet har inte tidigare inspekterat arresten Lidköping.

Uttalande av JO Renfors med anledning av inspektionen

Protokollet innehåller avslutningsvis uttalanden av JO Cecilia Renfors.

lakttagelser vid inspektionen

Organisation

Arresten ligger i polishuset i Lidköping och har fem celler för gripna och anhållna och fem tillnyktringsceller. En omfattande renovering har genomförts av arresten som öppnade i april 2017. Under 2017 togs ca 400 personer in i arresten. Av dessa var ca 280 omhändertagna med stöd av lagen om omhändertagande av berusade personer m.m.

Det finns inte någon tillnyktringsenhet som personer som blir omhändertagna på grund av berusning kan transporteras till.

Under inspektionen fanns ingen person intagen i arresten och ingen arrestvakt var i tjänst.

Bemanning och kompetens

Bemanning dygnet runt

Ett stationsbefäl är i tjänst i polishuset dygnet runt alla dagar i veckan. Det finns sex stationsbefäl, ett i varje turlag, som ansvarar för arresten och förmansprövningen. Stationsbefälen träffas regelbundet, ca en gång i kvartalet, för att diskutera olika frågor som rör deras arbetsuppgifter.

Arrestvakter från väktarbolag

Arresten bemannas av väktare från säkerhetsföretaget Avarn Security Services AB (Avarn) enligt ett avtal mellan Polismyndigheten, polisregion Väst och Avarn (dnr A098.081/2015). En väktare tjänstgör fredagar kl. 22.00–8.00 och lördagar kl. 22.00–8.00. Därutöver kallar stationsbefälet in väktare för tjänstgöring vid behov. Enligt avtalet är inställetiden en timme. Stationsbefälet uppgav att är det fler än 3–4 intagna i arresten kallas i regel en ytterligare väktare in.

Enligt avtalet med Avarn ska en arrestantvakt bevaka frihetsberövade i arrestlokaler och bl.a. på sjukhus, transportera frihetsberövade till och från olika lokaler samt hjälpa polispersonalen vid kroppsvisitering och frigivning.

Arrestvakternas utbildning

Enligt avtalet ska väktarbolagets personal som ska tjänstgöra i arresten ha genomgått väktarutbildning (steg 1 och 2) samt ha minst ett års erfarenhet från väktaruppdrag eller arrestbevakning. Därutöver ska personalen ha genomgått en särskild arrestantbevakningsutbildning på 24 timmar i Polismyndighetens regi. Därtill ska personalen behärska svenska språket i tal och skrift samt tala och förstå engelska.

Stationsbefälet uppgav att när en arrestvakt från väktarbolaget ska tjänstgöra för första gången får denne arbeta tillsammans med en mer erfaren arrestvakt.

Skriftliga rutiner och instruktioner

Polismyndigheten antog den 4 december 2017 en handbok om arrestverksamheten som började gälla den 1 januari 2018 (PM 2017:63). Ledningen för arresten informerade om att det utöver arresthandboken inte finns några lokala skriftliga rutiner för arbetet i arresten.

JO:s medarbetare noterade att rutinerna vid tillsyn, rutiner för hantering och förvaring av intagnas läkemedel och rutin vid utomhusvistelse ur arresthandboken var uppsatta i arrestvakternas rum (arresthandbokens bilagor 11, 12 och 13).

Incidentrapporter

Det har inte upprättats någon incidentrapport sedan april 2017. Arrestledningen uppgav att det skrivs en rapport först när något mycket allvarligt har inträffat, såsom ett dödsfall. Mindre allvarliga incidenter dokumenteras i den intagnes ärende, i utredningssystemet DurTvå, eller på tillsynsbladet. Vissa incidenter noteras och följs upp, bl.a. vid regelbundna egenkontroller.

Vid rundvandringen i arrestlokalerna noterade JO:s medarbetare i arrestvakternas personalutrymme ett handskrivet papper med rubriken ”Incidentrapport”, daterad i september 2017. Vid granskningen av handlingar avseende det aktuella datumet noterades att det inte fanns någon kopia av den upphittade handskrivna handlingen tillfogad något arrestant- eller omhändertagandeblad.

*Den fysiska miljön**Ombyggnation*

Utöver renovering av ytskikt har bl.a. en väntarrest byggts och taket höjts.

Celler

Anhållnings- och tillnyktringscellerna är placerade i samma korridor och kan sektioneras med en dörr. Anhållningscellerna är standardutrustade. Därutöver finns en inbyggd radio i cellen. I samtliga celler är fönstren försedda med snedställda lameller som ger utsikt mot träd, husfasad och himmel och det finns persienner som går att reglera från cellen av den intagne. En dusch och två toaletter finns i korridoren.

JO:s medarbetare mätte en anhållningscell och fick fram att takhöjden är ca 2,35 m. Cellens volym är knappt 14,8 kubikmeter.

I det protokoll för utförd egenkontroll av arreststandard som gjordes den 13 december 2017 i enlighet med region Västs verksamhetsplan har angetts att takhöjden är minst 2,4 m och att volymen i cellerna är minst 15 kubikmeter, vilket motsvarar kravet på ett förvaringsrum enligt förordningen om utformningen av häkten och polisarrest.

Städningen sköts av ett privat företag, Skaraborgs Städ AB. JO:s medarbetare noterade att hela den ombyggda arresten gav ett rent och välvårdat intryck.

Stationsbefälet uppgav att det inte sker någon dubbelbeläggning av gripna eller anhållna. Om det är fullbelagt transporteras intagna till andra arrester, t.ex. Skövde. Däremot förekommer dubbelbeläggning av tillnyktringsceller. Det kan hända att en anhållen måste placeras i en tillnyktringscell och att en omhändertagen för berusning placeras i en anhållningscell. En individuell bedömning sker i varje fall.

Väntarrest

En väntarrest finns i anslutning till ett av de två inskrivningsrummen. Den är ca fyra kvadratmeter stor och är försedd med en bänk, signalanordning och en övervakningskamera som alltid är på. Det går att stänga väntarresten med en fönsterförsedd dörr utan handtag på insidan. Den som är placerad i väntarresten kan inte ta sig ut om dörren är stängd. Delar av väggen bredvid dörren är i klarglas. Rummet saknar fönster med inflöde av dagsljus.

Stationsbefälet uppgav att det dokumenteras i omhändertagandebladet när en person placeras i väntarresten och att ett tillsynsblad fylls i under hela vistelsen. I samband med placeringen informeras personen om signalanordningen och att kameran är på. Väntarresten kan användas när unga personer har omhändertagits för vidare transport. Den unge placeras då i väntarresten med stängd dörr. Oftast sitter personal i inskrivningsrummet.

JO:s medarbetare noterade att det går att se in och ut från väntarresten och på de personer som befinner sig i inskrivningsrummet.

Utomhusvistelse

Det finns en rastgård på markplan som är ca 12 kvadratmeter (2 m x 6 m) med betonggolvet, ca 3–4 meter höga väggar i gult tegel och ett tak som till en tredjedel ger skydd mot vind och väder. Övrig del ovanför rastgården är försedd med galler. Det finns en träbänk som är placerad under tak och en anordning för att tända cigaretter.

Av protokollet för egenkontrollen av arreststandard den 13 december 2017 framgår att golvytan är minst 15 kvadratmeter.

JO:s medarbetare konstaterade att det kommer in dagsljus ovanifrån och frisk luft på rastgården. Därifrån går det att betrakta himlen, men det går inte att se ut över omgivningarna. Rastgården gav ett instängt intryck, såsom ett större hisschakt.

Stationsbefälet uppgav att det inte hade skett någon ändring av rastgården vid den omfattande renoeringen av arresten.

Enligt stationsbefälet får anhållna gå ut på rastgården om de själva frågar om det.

Ankomsten till arresten

Förmansprövning och avvisitering

I arresten Lidköping finns det två rum för inskrivning och avvisitering. Förmansprövningen utförs av ett stationsbefäl på plats.

Avvisiteringen genomförs av polispatrullen och ibland med hjälp av arrestvakterna.

Inskrivning och säkerhetsbedömning

Det är polispatrullen som genomför inskrivningen, ibland med hjälp av arrestvakterna, och som i normalfallet fyller i blanketten för säkerhetsbedömning. Ett stationsbefäl gör säkerhetsbedömningen och fattar sedan beslut om tillsynsfrekvensen.

Vid en översiktlig granskning av blanketter för säkerhetsbedömningar noterade JO:s medarbetare att det i majoriteten av de granskade blanketterna endast hade angetts att någon i polispatrullen gjort bedömningen. Blanketterna var inte heller underskrivna av något stationsbefäl. I något enstaka fall saknades också uppgift om beslutad tillsynsfrekvens.

Gripna och anhållna anmodas enligt stationsbefälet att byta till arrestens kläder (underkläder, tröjor och mjuka byxor). Alla anhållna får lakan, kudde och filt. De får duscha och tillgång till hygienartiklar på förfrågan.

Tillsyn

Vid en översiktlig granskning av tillsynsblad konstaterade JO:s medarbetare att beskrivningarna av de intagnas status var relativt utförligt dokumenterade och att den intagnes sinnesstämning hade dokumenterats i flera fall. Det framgick att frihetsberövade misstänkta för brott sågs till minst en gång varje timme. Det noterades att en förnyad bedömning av tillsynsbehov inte gjordes ofta, men att det vid sådana tillfällen angetts att "SB ändrar tillsynsfrekvens". Därutöver noterades att de dokumenterade tidpunkterna för t.ex. kvartstillsyn överlag var angivna med exakt 15 minuters mellanrum, dvs. 00.00, 00.15., 00.30 och 00.45.

JO:s medarbetare noterade att en handskriven lapp med rubriken Arrestrutiner var uppsatt på väggen i arrestvakternas personalutrymme. Av lappen framgick bl.a. att tillsynen av omhändertagna för berusning görs var 15:e minut, tillsynen av gripna var 30:e minut och tillsynen av anhållna görs var 60:e minut.

Information om rättigheter

Intagna misstänkta för brott

Information till personer som är misstänkta för brott lämnas av polispatrullen i samband med inskrivningen.

Information om rutiner i arresten lämnas muntligt av arrestvakterna. Det finns ingen lokal instruktion eller checklista om vilken information som ska lämnas eller när och hur detta ska göras.

Omhändertagna på grund av berusning

I inskrivningsrummen fanns kopior av Polismyndighetens nationella informationsblad på svenska för de personer som omhändertas på grund av berusning.

Dokumentation av överlämnande av information

I inskrivningsrummen fanns kopior av Polismyndighetens nyligen framtagna blankett Dokumentation av information som lämnats till frihetsberövade (PM 253.3 Ver. 2017-12-20/1). Stationsbefälet uppgav att blanketten har använts vid ett tillfälle.

Underrättelse till närstående

Stationsbefälet uppgav att det är jourutredarna som frågar en person som är misstänkt för brott om han eller hon vill att någon närstående ska underrättas om frihetsberövandet. Det dokumenteras dock inte i DurTvå.

Det är stationsbefälet som frågar en person som är omhändertagen på grund av berusning om han eller hon vill att en närstående ska underrättas om frihetsberövandet. I sådana fall är det stationsbefälet eller den ingripande polispatrullen som underrättar den närstående per telefon. Däremot dokumenteras inte detta.

Dokumentation

Vid en översiktlig granskning av arrestant- och omhändertagandeblad från månaderna närmast före inspektionen noterades inte någon dokumentation om att överlämnande av information skett eller om att den frihetsberövade tillfrågats om närstående skulle underrättas, den frihetsberövades inställning till detta eller om en underrättelse skett.

Hälso- och sjukvård

Arresten Lidköping har inte något avtal med läkare eller sjuksköterska.

Ett stationsbefäl gör bedömningen om sjukvården ska kontaktas. Vid sjukhusvård tillkallas ambulans via 112 och den intagne transporteras till Skaraborgs sjukhus Skövde. Därefter dokumenteras det att sjukhusvård har behövts och att ett sjukhusbesök har genomförts.

Det finns ingen tillnyktringsenhet i närheten. Arrestföreståndaren uppgav att ett inrättande av en tillnyktringsenhet vore en god hjälp för arresten.

Ett stationsbefäl fattar beslut om utdelning av läkemedel till de intagna och arrestvakterna delar ut dem. Arrestvakterna för en medicinlista.

Det finns en hjärtstartare uppsatt i arresten. Stationsbefälet kunde inte uppge om personalen hade fått utbildning i hjärt- och lungräddning.

Transporter av frihetsberövade

Handräckningar

Kriminalvårdens nationella transportenhet ska transportera alla personer som är frihetsberövade. Om en handräckning ska utföras av transportenheten görs beställning direkt hos den.

Arrestföreståndaren uppgav att konsekvenserna av att Kriminalvården har tagit över handräckningarna sedan april 2017 inte varit så stora. Den förväntade minskningen av antalet handräckningar har inte märkts så mycket, eftersom antalet omhändertaganden enligt 47 § lagen om psykiatrisk tvångsvård har ökat.

Ledningen för arresten konstaterade dock att Polismyndigheten gör färre transporter av ungdomar till ungdomshem. För ungdomar som blir omhändertagna med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga och ska transporteras till ett av Statens institutionsstyrelses särskilda ungdomshem behöver Polismyndigheten dock fortfarande verkställa omhändertagandet innan Kriminalvårdens nationella transportenhet kan ta vid. Den omhändertagne körs då till arresten. Vid sådana situationer kan den unge placeras i väntarresten vid arrestintaget.

Intagna i arresten transporteras till Skövde för daktning, eftersom arresten i Lidköping ännu inte har fått sin utrustning. Daktningsutrustningen är planerad att installeras efter sommaren. Därtill transporteras intagna till häktningsförhandlingar på Skaraborgs tingsrätt i Skövde. En enkel resa tar ca 45 minuter. Närmaste häkten finns i Mariestad, Borås och Jönköping.

Avslutande genomgång

JO:s medarbetare redogjorde för sina iakttagelser under inspektionen. I diskussionen med företrädarna för arresten Lidköping framkom huvudsakligen följande.

Den fysiska miljön

Cellerna och rastgården

Företrädarna för arresten hänvisade till Polismyndighetens lokalförsörjningsenhet om renoveringen av arresten var en ombyggnad eller en nybyggnad vilket kan ha betydelse för att avgöra om takhöjden i en cell är förenlig med förordningen om utformningen av häkten och polisarrester. Radion i anhållningscellerna är en unik konstruktion för arresten.

Väntarresten

Det finns inget handtag på dörrens insida i väntarresten. Det innebär att den intagne som placeras där i praktiken är inlåst. Det finns en övervakningskamera i väntarresten som inte spelar in. Om den intagne vill något kan han eller hon trycka på knappen på signalanordningen. När en intagen är placerad i väntarresten används i första hand det andra inskrivningsrummet. Det har inte skett en inskrivning när en intagen har varit placerad i väntarresten.

Arbetsrutiner

Det är stationsbefälet som leder arbetet och fattar beslut om tillsyn. Arrestvakterna arbetar oftast ensamma. Det handskrivna pappret med arrestrutiner har arrestvakterna skrivit på eget initiativ och satt upp på väggen i personalutrymmet. Det har inte godkänts av ledningen för arresten.

Det finns ingen checklista som arrestvakterna använder sig av när de informerar intagna i arresten. Representanterna för arresten uppgav att varje arrestvakt bygger upp en relation med den intagne och kan sedan informera den intagne om rutinerna i arresten. De uppgav vidare att man utifrån en rutin om säkerhet och sanitet omhändertar intagnas kläder, eftersom arrestens kläder är mer säkra att bära. Ibland kan kläder också behöva tas i beslag.

Incidentrapportering

Vid en incident kontaktar arrestvakten stationsbefälet som då ska ta ställning till om en incidentrapport ska upprättas. Företrädarna för arresten uppgav att endast allvarliga händelser, t.ex. självmord, incidentrapporteras. Händelser såsom skadegörelse dokumenteras i DurTvå. För intagna som har omhändertagits för berusning används en blankett från formulärportalen för att dokumentera incidenter. Brister i arrestpersonalens arbetsmiljö rapporteras till arbetsledaren på Avarn.

Representanterna för arresten kände inte till den handskrivna incidentrapporten från den september 2017 som JO:s medarbetare noterade i arrestens personalutrymme.

Uppföljning av verksamheten

Uppföljning av arrestverksamheten görs bl.a. genom att egenkontroller av lokalerna genomförs tre gånger om året. Vid dessa tillfällen följer arresten också upp de ifyllda tillsynsbladen. Därutöver rapporteras händelser om felaktigheter i det digitala systemet Point i syfte att förbättra verksamhetskyddet.

Tillsyn

Det är oftast polispatrullen som fyller i och skriver under blanketten för säkerhetsbedömning. Representanterna för arresten medgav att det vore bättre om ett stationsbefäl skrev under säkerhetsbedömningen.

Utöver att anhållna ses till regelbundet varje timme och omhändertagna för berusning var 15:e minut finns det ingen rutin för tillsynen av gripna.

Information om rättigheter och underrättelse till anhöriga

Representanterna för arresten uppgav att information lämnas till gripna och anhållna intagna, men att det inte alltid dokumenteras att det har skett. Förmodligen har dokumentationen skett i DurTvå. För att kontrollera att dokumentation om att information har lämnats behöver man gå in i

ärendehanteringssystemet och granska varje ärende. Information ges till de som är omhändertagna för berusning, men det dokumenteras inte att det har skett.

Representanterna för arresten uppgav att information om rätten att underrätta en närstående ges till gripna, anhållna och omhändertagna för berusning. Däremot dokumenteras det inte vilken inställning den intagne har och inte heller om underrättelse har skett, förutom när en underårig överlämnas till vårdnadshavarna eller till socialtjänsten.

Den framtagna blanketten för dokumentation av informationsöverlämnande har ännu inte börjat användas. Representanterna för arresten efterlyste ett sammanhållet sätt att dokumentera inskrivning och avvisitering.

I ett uppföljande telefonsamtal den 21 juni 2018 med Anders Axelsson, Polismyndighetens byggprojektledare för ombyggnaden av arresten Lidköping, framkom att takhöjden i arrestcellerna är lägre än 2,40 m. Detta ska bero på att brandskyddsinställningar i celltaket har tagit mer utrymme än tänkt och på svårigheter att justera stomhöjden i fastigheten. Någon slutmätning av måtten av celler i arresten har inte gjorts i samband med besiktningarna när ombyggnaden var klar. Enligt byggprojektledaren faller utformningen in under möjligheten att avvika från kraven på en takhöjd och kubikinnehåll i en arrestcell med fem procent.

Vid protokollet

Eva Fridén

Justerat den 6 juli 2018

Lars Olsson

Uttalande

Jag har tagit del av protokollet, som föranleder följande uttalanden från min sida.

Instruktioner för arrestpersonalen

Vid inspektionen har det kommit fram att arrestpersonalen i det dagliga arbetet inte har några rutindokument utöver Polismyndighetens arresthandbok. Av protokollet framgår att arrestvakterna satt upp en egen handskriven lapp med vissa rutiner i personalutrymmet. Det kan vara lämpligt att se över behovet av lokala instruktioner och checklistor så att arrestpersonalen får tydlig vägledning i hur arbetsuppgifterna ska utföras. Det måste också vara tydligt för arrestpersonalen hur incidenter i arresten rapporteras och följs upp. I en sådan översyn bör givetvis Polismyndighetens arresthandbok vara vägledande.

Säkerhetsbedömning i samband med inskrivning

Det framgår av protokollet att det vakthavande befälet gör säkerhetsbedömningen och beslutar om tillsynsfrekvens, medan det för det mesta är någon annan som dokumenterar bedömningen och beslutet på blanketten för säkerhetsbedömning. De säkerhetsbedömningar som granskades vid inspektionen var inte signerade av något vakthavande befäl.

Jag har efter en Opcat-inspektion av arresten Östersund den 16 och 17 februari 2016 (dnr 871-2016) uttalat att det är viktigt att den dokumentation som görs återspeglar den ansvarsfördelning som råder. Jag kan också konstatera att Polismyndighetens handbok rekommenderar att säkerhetsbedömningen genomförs av polispatrullen eller av ansvarigt befäl och fastställs av ansvarigt befäl. Polismyndigheten bör vidta åtgärder som säkerställer att ansvarsfördelningen blir tydligt dokumenterad på blanketten för säkerhetsbedömning.

Information om rättigheter och underrättelse till anhöriga

Det är positivt att arresten Lidköping har skriftlig information som kan lämnas till de personer som är omhändertagna på grund av berusning. Av protokollet framgår dock att det på grund av bristande dokumentation inte går att se om skriftlig information har lämnats till frihetsberövade. Inte heller går det att se om en frihetsberövad har informerats om möjligheten att underrätta en närstående, den frihetsberövades inställning till detta och om en sådan underrättelse har skett.

Jag noterar att Polismyndigheten numera har en särskilt blankett för att dokumentera bl.a. vilken information som överlämnats till frihetsberövade personer och när. Denna blankett fanns tillgänglig i arresten vid inspektionen. Samma blankett ska också användas för att t.ex. dokumentera om den frihetsberövade personen tillfrågats om han eller hon vill att närstående ska underrättas om frihetsberövandet och om det skett. Jag välkomnar att

Polismyndigheten tagit fram denna blankett och förutsätter att denna används i arrestverksamheten framöver.

Fysisk miljö och materiella förhållanden

Väntarresten

Av protokollet framgår att det finns en liten s.k. väntarrest i arrestintaget där personer kan förvaras tillfälligt. Om dörren är stängd kan de inte själva komma ut. Väntarresten har enligt polisen bl.a. kunnat användas för placering av omhändertagna ungdomar som väntar på transport till ungdomshem.

Väntarrestens storlek och avsaknaden av dagsljus är inte förenligt med författningskraven på ett förvaringsrum (se 2 § förordningen om utformningen av häkten och polisarrester), och jag utgår ifrån att frihetsberövade personer endast placeras där korta stunder i samband med inskrivning i arresten. Vad gäller placering av personer mellan 15 och 18 år vill jag framhålla att det sedan den 1 april 2017 finns en bestämmelse i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga som reglerar möjligheten att ta ungdomar i förvar i samband med en transport (43 c §). Enligt förarbetena till bestämmelsen ska förvar av unga endast användas som en sista utväg och för kortast möjliga tid. Den unges psykiska och fysiska status ska beaktas särskilt. (Se prop. 2016/17:57 s. 57-58.)

Cellernas storlek

Jag noterar att innermåttan på cellerna i arresten avviker från författningskravet på 2,40 meters takhöjd och 15 kubiketers rymd i 2 § första stycket förordningen om utformningen av häkten och polisarrester. Av förordningens övergångsbestämmelser framgår att undantag från dessa krav kan göras med högst fem procent för förvaringsrum som färdigställts före den 1 april 2016.

Det är självklart olyckligt att cellerna i en arrest som just har renoverats inte har de mått som anges i 2 § första stycket förordningen om utformningen av häkten och polisarrester. Jag anser vidare att det är förvånande att Polismyndigheten inte sett till att de gjorts en slutlig mätning av arrestutrymmena i samband med att ombyggnaden slutfördes.

Polismyndigheten bör mot den bakgrunden ges möjlighet att kommentera hur cellernas utformning förhåller sig till vad som gäller enligt förordningen om utformningen av häkten och polisarrester. Myndighetens yttrande ska komma in till JO senast den 31 oktober 2018.

Jag vill dessutom påminna Polismyndigheten om vikten av att uppgifter som förs in i egenkontroller är noggrant kontrollerade. I samband med kontrollen den 13 december 2017 angavs att takhöjden i arresten överstiger 2,40 meter, vilket som framgått ovan inte är fallet.

Intagnas kläder

Enligt 3 kap. 3 § Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om polisarrester (PMFS 2015:7, FAP 102-1) ska en intagen, vid behov, förses med

sängkläder, kläder och skor. Utrustningen får begränsas om det är nödvändigt för att förhindra att den intagne skadar sig själv eller andra. Enligt ett allmänt råd till bestämmelsen bör den intagne alltid ha något att skylla sig med, och en intagen får inte vistas i arresten utan kläder under längre tid än vad som är nödvändigt för den intagnes egen säkerhet.

Av protokollet framgår att frihetsberövade som anhålls regelmässigt får byta om till kläder som tillhandahålls av Polismyndigheten. Jag har förståelse för att ett klädbyte för en intagen i en del fall kan vara påkallat av hygienskäl. En anhållens rätt att bära sina egna kläder kan dock ytterst bara begränsas med stöd av den nyss nämnda föreskriften.

Jag påminner om mitt uttalande efter Opcat-inspektionen den 1 november 2016 av arresten i Oskarshamn (dnr 6361-2016), och förutsätter att Polismyndigheten i fortsättningen informerar frihetsberövade misstänkta för brott om att ett klädbyte till Polismyndighetens kläder inte är obligatoriskt och att de har rätt att bära sina egna kläder, om det inte finns några säkerhetsskäl som talar emot det.

Tillsyn

Av tillsynsbladen framgår att tidpunkten för tillsyn vid kvartstillsyn genomgående anges ha ägt rum med exakt 15 minuters mellanrum. Även om arresten Lidköping är förhållandevis liten är det inte sannolikt att arrestpersonal förmår att se till flera intagna samma klockslag under en längre period. Jag vill därför påminna om uttalanden jag gjort efter Opcat-inspektionen av arresten Lund den 11 och 12 oktober 2017 (dnr 6465-2017). Där betonade jag att dokumentationen av tillsyn måste återge den faktiska tidpunkten för när tillsyn skett. Tidsangivelsen kan ha en avgörande betydelse för att i efterhand kunna granska vad som hänt en intagen. Det är ett grundläggande krav ur rättssäkerhets- och kontrollsynpunkt att dokumentationen sker i enlighet med gällande regelverk.

I övrigt föranleder protokollet inte några åtgärder eller uttalanden från min sida.

2018-07-16

Cecilia Renfors